

MAS Riktlinje för rehabilitering utifrån personcentrerat arbetssätt inom Värmdö kommun

Riktlinjen har tagits fram i samverkan mellan MAS, sjukgymnaster och arbetsterapeuter på Djuröhemmet och Gustavsgården.

Personcentrerat arbetssätt

Personcentrerad vård bygger på humanistiskt tankesätt om att alla människor är unika, värdiga, kompetenta och jämlika. Inom den personcentrerade vården strävar vi efter att synliggöra hela personen och tillgodose andliga, existentiella, sociala och psykiska behov i lika hög utsträckning som fysiska behov.

Personcentrerad vård innebär att respektera och bekräfta den enskildes upplevelse och tolkning av ohälsa och sjukdom samt att främja hälsa med utgångspunkt i vad hälsa betyder för just den enskilde.

Personcentrerad omvårdnad och rehabilitering innebär att den enskilde ska sättas i fokus, inte sjukdomen som t.ex. demenssjukdom och nedsatt minnesfunktion. Rehabiliteringen ska ha sin utgångspunkt i den enskildes upplevelse av sin verklighet. Personcentrerad vård handlar om att synliggöra vad hälsa betyder för enskilda personer och i samarbete med den enskilde och andra professioner skapa sådana förutsättningar att hälsan främjas för den unika människan.

I personcentrerad vård innefattas alla aspekter i vården som handlingarna, samspelet, den fysiska miljön och den psykosociala miljön som omger vården. Personcentrerad vård konkretiseras genom aktiviteter som t.ex. individualiserad vårdplanering, att arbeta med levnadsberättelsen, samt att involvera den enskilde i individualiserade meningsfulla aktiviteter. Den fysiska miljön är en del i personcentrerad vård genom att den bidrar till trygghet, stödjer möjligheter att ta egna initiativ, att göra val och att få uttrycka sin person.

Bakomliggande lagstiftning

Detta styrdokument beslutas av <Ange beslutsforum i fullständig form>, och beslutas med stöd av <Ange lagstödet i fullständig form> .

Uppföljning och uppdatering

<Ange Ansvarig enhet> ansvarar för uppföljning och uppdatering av detta styrdokument.



Att understödja en personcentrerad vård kräver kunskap, handling, förutsättningar och uppföljning samt en gemensam värdegrund. Samtliga personalgrupper behöver skaffa sig kunskap om den enskilde och hans/hennes synsätt, intressen, vanor, prioriteringar, roller och betydelsefulla ting och platser.

Sjukgymnastens/fysioterapeutens uppdrag

Beskrivning av sjukgymnastens/fysioterapeutiska yrkesområde

Sjukgymnastens/fysioterapeutiska specialområde, sjukgymnastiska/fysioterapeutiska insatser till äldre personer med fysiska och psykiska funktionshinder omfattar äldre individer med såväl vanligt förekommande som multipla somatiska och psykiatriska sjukdomstillstånd, samt åldersrelaterade symtom och tillstånd

Mål för sjukgymnastens/fysioterapeutens åtgärder

Att ta tillvara på och utveckla den enskildes egna resurser utifrån behov och önskemål i förebyggande och rehabiliterande syfte. Arbeta aktivt förebyggande för att minimera risker orsakade av den enskildes rörelsevanor och/eller närmiljö.

Sjukgymnasten/fysioterapeuten ska verka för ett gott teamarbete runt den äldre utifrån personcentrerad vård och salutogenes för att skapa ett sammanhang och mening för den enskilde.

Bakomliggande lagstiftning

Detta styrdokument beslutas av <Ange beslutsforum i fullständig form>, och beslutas med stöd av <Ange lagstödet i fullständig form> .

Uppföljning och uppdatering

<Ange Ansvarig enhet> ansvarar för uppföljning och uppdatering av detta styrdokument.

Beskrivning av sjukgymnastens/fysioterapeutens arbetsuppgifter

Sjukgymnastiska/fysioterapeutiska insatser och behandlingar

- Anamnestagning, undersökning och bedömning av fysisk funktionsförmåga samt besluta om sjukgymnastisk behandling utifrån detta.
- Upprätta individuella behandlingsplaner.
- Ge behandling såsom smärtlindring, rörelse-, konditions- och förflyttningsträning samt kroppskännedom.
- Ge träning individuellt och i grupp: t ex i balans, gymnastik stående eller sittande, musik och rörelse.
- Delta i omvårdnadsarbetet när behov av sjukgymnast finns, ex vid handledning i förflyttningar.
- Förbereda inflyttning genom hembesök, kontakt med tidigare vårdgivare och anhöriga/närstående (där den enskilde gett samtycke).
- Följa upp och utvärdera insatser.

Medicintekniska produkter (MTP) och övriga hjälpmedel

- Utprovning, anpassning och förskrivning av hjälpmedel.
- Följa till specialisträttning vid t ex utprovning av ortopedtekniska hjälpmedel och MTP.
- Inköp av MTP enligt förskrivningsrätt.



Bakomliggande lagstiftning

Detta styrdokument beslutas av <Ange beslutsforum i fullständig form>, och beslutas med stöd av <Ange lagstödet i fullständig form> .

Uppföljning och uppdatering

<Ange Ansvarig enhet> ansvarar för uppföljning och uppdatering av detta styrdokument.

- Ansvara för att regelbunden besiktning och service utförs av MTP enligt förskrivningsrätt.
- Ansvara för funktionskontroll, dokumentation och uppföljning av MTP enligt förskrivningsrätt.
- Analysera risker i användandet av MTP och hantera avvikelser.
- Ansvara för inventariemärkning av enhetens hjälpmedel enligt förskrivningsrätt.
- Arbeta kostnadsmedvetet.
- Följa upp och utvärdera användningen av förskrivna hjälpmedel.
- Hålla sig uppdaterad med för MTP gällande sortiment, nyheter, upphandlingar och nya rön inom området.

Samverkan/teamarbete

Sjukgymnast/fysioterapeuten ansvarar för

All samverkan syftar till att den enskilde ska få så bra omvårdnad och rehabilitering som möjligt utifrån den enskildes behov och utifrån ett salutogent förhållningssätt. För att möjliggöra ett omhändertagande utifrån en helhetssyn runt personen arbetar vi i team som tillvara tar all samlad kompetens.

- Samverkan sker utifrån den enskildes samtycke.
- Samverka med den enskilde och dess anhöriga/närstående/företrädare vid behov.
- Samverka i team, sker vid nyinflyttning, omvårdnadsmöten, årliguppföljning, samt vid förändrat hälsotillstånd/behov enligt lokal rutin samt vid förändrad ordination.
- Samverka med enhetschef, läkare, MAS och övrig vård- och omsorgspersonal.
- Samverka med övriga vårdformer



Bakomliggande lagstiftning

Detta styrdokument beslutas av <Ange beslutsforum i fullständig form>, och beslutas med stöd av <Ange lagstödet i fullständig form> .

Uppföljning och uppdatering

<Ange Ansvarig enhet> ansvarar för uppföljning och uppdatering av detta styrdokument.

- Handha kontakter med hjälpmedelscentraler, hjälpmedelsföretag och ortoped.

Delaktighet i vård och behandling

Sjukgymnast/fysioterapeuten ansvarar för

- Att samverka och lämna information till den enskilde och dennes närstående för att möjliggöra optimal delaktighet i vård och behandling samt samverka med annan vårdgivare. I ansvaret ingår att ge fortlöpande information och undervisning om hälsorisker samt att ge den enskilde bästa möjliga förutsättningar att göra evidensbaserade val i relation till sin hälsa men också att låta personen göra det val han/hon önskar och inte moralisera kring personers val.

Dokumentation

Sjukgymnast/fysioterapeuten ansvarar för att följa riktlinjer och lokala rutiner

- Att dokumentera alla insatser/åtgärder/bedömningar och uppföljningar i den enskildes omvårdnadsjournal.
- Att bedöma den enskildes behov utifrån validerade instrument och vid behov utarbeta rehabplaner och mål för rehabiliteringen som tydliggör vilka rehabiliterande åtgärder som ska ges den enskilde.
- Att förankra rehabplaner och övriga ordinationer i dialog med berörd personal boende och närstående
- Att regelbundet följa upp ordinationer och rehabplaner samt utvärdera dokumenterade mål för den enskilde.

Information, undervisning, handledning

Sjukgymnast/fysioterapeuten ansvarar för

- **Utifrån sjukgymnastens/fysioterapeutens yrkesområde informera, instruera, handleda och undervisa den enskilde och närstående**
- Undervisa och handleda övrig vårdpersonal och i förflyttningsteknik, vardagsrehabilitering, bemötande och skyddsteknik i hot och våldssituationer samt användandet av MTP och andra hjälpmedel.



Bakomliggande lagstiftning

Detta styrdokument beslutas av <Ange beslutsforum i fullständig form>, och beslutas med stöd av <Ange lagstödet i fullständig form> .

Uppföljning och uppdatering

<Ange Ansvarig enhet> ansvarar för uppföljning och uppdatering av detta styrdokument.



- Informera och utbilda personal i användandet av MTP enligt förskrivningsrätt.

Delegering

Sjukgymnast/fysioterapeut ansvarar för

- Att utbilda/utfärda och följa upp delegeringar till omsorgspersonal enligt MAS riktlinjer. Ansvarar för att säkerställa den reella kompetensen utifrån personlig kännedom bedöma lämplighet för att utföra delegerade arbetsuppgifter.

Fortbildning/utveckling/forskning

Sjukgymnast/fysioterapeut ansvarar för

- Att hålla sig uppdaterad med nya forskningsrön inom det egna ansvarsområdet.
- Att förstå sambandet mellan vetenskap och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen.
- Att implementera och integrera forskningsresultat i det kliniska arbetet.
- Att utveckla, följa upp och kvalitetssäkra det egna arbetet.
- Delta i utvecklingsprojekt inom verksamheten samt bidra till verksamhetens kunskapsutveckling
- Att medverka i verksamhetsplanering och uppföljning.
- Att driva och skapa förutsättningar för professionell utveckling.
- Att samverka med andra yrkesprofessioner och tillvarata teamets samlade kompetens.
- Att identifiera konflikter och finna strategier för problemlösning och vårdutveckling tillsammans med ledning och medarbetare.



Bakomliggande lagstiftning

Detta styrdokument beslutas av <Ange beslutsforum i fullständig form>, och beslutas med stöd av <Ange lagstödet i fullständig form> .

Uppföljning och uppdatering

<Ange Ansvarig enhet> ansvarar för uppföljning och uppdatering av detta styrdokument.

- Att tillsammans med ledningen främja ett gott psykosocialt klimat på arbetsplatsen.

Säkerhet/kvalitet

Sjukgymnast ansvarar för

- Att följa och arbeta utifrån upprättade riktlinjer och lokala rutiner.
- Att delta i arbetet med ledningssystem för systematiska förbättringsarbeten och arbeta för att höja kvaliteten på arbetsplatsen tillsammans med chef och övrig personal.
- Att reflektera och kritiskt granska och medverka i att uppdatera lokala rutiner inom hälso- och sjukvården.
- Att i samarbete med ledning ansvara för händelse- och riskanalys, översyn av rutiner samt vidta adekvata åtgärder för att förhindra upprepning vid HSL- avvikelser.
- Att medverka vid utredningar tillsammans med MAS, chef och annan person med ledningsuppdrag.
- Att säkerställa att information om den äldres hälsa ska hanteras på ett sådant sätt att patientsäkerhet och sekretess alltid garanteras.

Arbetsterapeutens uppdrag

Arbetsterapeuten svarar för arbetsterapeutiska insatser i förebyggande, behandlande, upprätthållande och rehabiliterande syfte. Arbetet bedrivs i enlighet med verksamhetens anvisningar, lagstiftning, kommunala riktlinjer, bestämmelser och policy samt utifrån vetenskap och beprövad erfarenhet.

Arbetar enligt de krav som ställs på all legitimerad personal.



Bakomliggande lagstiftning

Detta styrdokument beslutas av <Ange beslutsforum i fullständig form>, och beslutas med stöd av <Ange lagstödet i fullständig form> .

Uppföljning och uppdatering

<Ange Ansvarig enhet> ansvarar för uppföljning och uppdatering av detta styrdokument.



Arbetsterapeutens yrkesområde

Arbetsterapeutens yrkesområde omfattar insatser till äldre personer med fysiska eller psykiska funktionshinder som begränsar eller riskerar att begränsa personens aktivitet och delaktighet i det dagliga livet.

Mål för arbetsterapeutens åtgärder

Att ta tillvara på och utveckla den boendes egna resurser utifrån behov och önskemål i förebyggande och rehabiliterande syfte. Arbeta aktivt förebyggande för att minimera risker orsakade av nedsatt aktivitetsförmåga och/eller närmiljö.

Arbetsterapeuten ska verka för ett gott teamarbete runt den äldre utifrån personcentrerad vård och salutogenes.

Arbetsterapeutens arbetsuppgifter:

Utredning, fastställande av mål, uppföljning och utvärdering av åtgärder

- Bedöma den enskildes aktivitetsutförande avseende dagliga livets aktiviteter.
- Bedöma den enskildes fysiska, psykiska, sociala och sensomotoriska funktioner med hänsyn till deras inverkan på aktivitetsförmågan.
- Bedöma miljöns inverkan på den enskildes aktivitetsförmåga.
- Analysera och sammanfatta förekommande problem, identifiera behov av förebyggande, förbättrande eller kompenserande arbetsterapeutiska åtgärder.
- I samråd med den enskilde, och/eller närstående, fastställa mål och plan för arbetsterapeutiska åtgärder.
- Dokumentera och följa upp genomförda åtgärder.
- Följa upp och utvärdera insatser.



Bakomliggande lagstiftning

Detta styrdokument beslutas av <Ange beslutsforum i fullständig form>, och beslutas med stöd av <Ange lagstödet i fullständig form> .

Uppföljning och uppdatering

<Ange Ansvarig enhet> ansvarar för uppföljning och uppdatering av detta styrdokument.

Förebyggande, förbättrande och kompenserande åtgärder

- Informera den enskilde och/eller närstående om de arbetsterapeutiska åtgärderna.
- Genomföra åtgärder som har avsikt att öka eller bibehålla förmågan till aktivitet och delaktighet i det dagliga livet.
- Utveckla eller bibehålla kognitiva, psykiska, sociala och sensomotoriska funktioner.
- Föreslå åtgärder för anpassning av den fysiska, psykiska och sociala miljön samt i förekommande fall bostadsanpassning.
- Motivera och stödja den enskilde att hantera och anpassa sig till sin livssituation.

Medicintekniska produkter (MTP) och övriga hjälpmedel

- Utprovning, anpassning och förskrivning av hjälpmedel.
- Inköp av MTP enligt förskrivningsrätt.
- Ansvara för att regelbunden besiktning och service utförs av MTP enligt förskrivningsrätt.
1
- Ansvara för funktionskontroll, dokumentation och uppföljning av MTP enligt förskrivningsrätt.
- Analysera risker i användandet av MTP och hantera avvikelser.
- Ansvara för inventariemärkning av enhetens hjälpmedel enligt förskrivningsrätt.
- Arbeta kostnadsmedvetet.
- Följa upp och utvärdera användningen av förskrivna hjälpmedel.



Bakomliggande lagstiftning

Detta styrdokument beslutas av <Ange beslutsforum i fullständig form>, och beslutas med stöd av <Ange lagstödet i fullständig form> .

Uppföljning och uppdatering

<Ange Ansvarig enhet> ansvarar för uppföljning och uppdatering av detta styrdokument.

- Hålla sig uppdaterad med för MTP gällande sortiment, nyheter, upphandlingar och nya rön inom området.

Samverkan/teamarbete

All samverkan syftar till att den enskilde ska få så bra omvårdnad och rehabilitering som möjligt utifrån den enskildes behov och utifrån ett salutogent förhållningssätt. För att möjliggöra ett omhändertagande utifrån en helhets-syn runt personen arbetar vi i team som tar tillvara all samlad kompetens.

- Samverkan sker utifrån den enskildes samtycke.
- Samverka med den enskilde och dess anhöriga vid behov.
- Samverkan i team, sker vid nyinflyttning, teammöten, årlig uppföljning, samt vid förändrat hälsotillstånd/behov enligt lokal rutin samt vid förändrad ordination.
- personal.
- Samverka med övriga vårdinstanser i vårdkedjan vid behov.
- Ha kontakt med hjälpmedelscentraler och hjälpmedelsföretag.

Delaktighet i vård och behandling

Arbetsterapeuten ansvarar för

- Att samverka med den enskilde och dennes närstående för att möjliggöra optimal delaktighet i vård och behandling samt samverka med annan vårdgivare. I ansvaret ingår att ge fortlöpande information och undervisning om hälsorisker samt att ge den enskilde bästa möjliga förutsättningar att göra evidensbaserade val i relation till sin hälsa men också att låta personen göra det val han/hon önskar och inte moralisera kring personers val.

Dokumentation

Arbetsterapeuten ansvarar för

- Att dokumentera alla insatser/åtgärder/bedömningar och uppföljningar i den enskildes omvårdnadsjournal.



Bakomliggande lagstiftning

Detta styrdokument beslutas av <Ange beslutsforum i fullständig form>, och beslutas med stöd av <Ange lagstödet i fullständig form> .

Uppföljning och uppdatering

<Ange Ansvarig enhet> ansvarar för uppföljning och uppdatering av detta styrdokument.



- Att bedöma den enskildes behov och vid behov utarbeta rehab planer och mål för rehabiliteringen som tydliggör vilka rehabiliterande åtgärder som ska ges den enskilde.
- Att förankra rehab planer och övriga ordinationer i dialog med berörd personal.
- Att regelbundet följa upp ordinationer och rehab planer samt utvärdera dokumenterade mål för den enskilde.
- Att arbeta i av kommunen beslutade kvalitetsregister och validerade instrument

Handledning/utbildning på avdelning

Arbetsterapeuten ansvarar för

- Utifrån arbetsterapeutens yrkesområde informera, instruera, handleda och undervisa den enskilde och närstående
- Undervisa och handleda övrig vårdpersonal och i förflyttningsteknik, vardagsrehabilitering, bemötande och skyddsteknik i hot och våldssituationer samt användandet av MTP och andra hjälpmedel.
- Informera och utbilda personal i användandet av MTP enligt förskrivningsrätt.

Delegering

Arbetsterapeuten ansvarar för

- Att utbilda/utfärda och följa upp delegeringar till omsorgspersonal. Säkerställa den reella kompetensen enligt rutin och utifrån personlig kännedom bedöma lämplighet för att utföra delegerade arbetsuppgifter.

Fortbildning/utveckling/forskning

Arbetsterapeuten ansvarar för

- Att hålla sig uppdaterad med nya forskningsrön.



Bakomliggande lagstiftning

Detta styrdokument beslutas av <Ange beslutsforum i fullständig form>, och beslutas med stöd av <Ange lagstödet i fullständig form> .

Uppföljning och uppdatering

<Ange Ansvarig enhet> ansvarar för uppföljning och uppdatering av detta styrdokument.

- Att förstå sambandet mellan vetenskap och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen.
- Att implementera och integrera forskningsresultat i det kliniska arbetet.
- Att utveckla, följa upp och kvalitetssäkra det egna arbetet.

Säkerhet/kvalitet

Arbetsterapeuten ansvarar för

- Att följa och arbeta utifrån upprättade riktlinjer och lokala rutiner.
- Att delta i arbetet med riskanalyser, ledningssystem för systematiska förbättringsarbeten och arbeta för att höja kvaliteten på arbetsplatsen tillsammans med chef och övrig personal.
- Att reflektera och kritiskt granska och medverka i att uppdatera lokala rutiner inom hälso- och sjukvården.
- Att i samarbete med ledning ansvara för händelse- och riskanalys, översyn av rutiner samt vidta adekvata åtgärder för att förhindra upprepning vid HSL- avvikelser som rör arbetsområdet.
- Att medverka vid utredningar tillsammans med MAS, chef och annan person med ledningsuppdrag
- Att säkerställa att information om den äldres hälsa ska hanteras på ett sådant sätt att patientsäkerhet och sekretess alltid garanteras.

Ann-Christin Nordström
Medicinskt ansvarig sjuksköterska



Bakomliggande lagstiftning

Detta styrdokument beslutas av <Ange beslutsforum i fullständig form>, och beslutas med stöd av <Ange lagstödet i fullständig form> .

Uppföljning och uppdatering

<Ange Ansvarig enhet> ansvarar för uppföljning och uppdatering av detta styrdokument.

Referenser

Nationella riktlinjer för vård och omsorg vid demenssjukdom. Socialstyrelsen.2010

Hälso och sjukvårdslagen 1982:763

Patientsäkerhetslagen 2010:569



Bakomliggande lagstiftning

Detta styrdokument beslutas av <Ange beslutsforum i fullständig form>, och beslutas med stöd av <Ange lagstödet i fullständig form> .

Uppföljning och uppdatering

<Ange Ansvarig enhet> ansvarar för uppföljning och uppdatering av detta styrdokument.



Bakomliggande lagstiftning

Detta styrdokument beslutas av <Ange beslutsforum i fullständig form>, och beslutas med stöd av <Ange lagstödet i fullständig form> .

Uppföljning och uppdatering

<Ange Ansvarig enhet> ansvarar för uppföljning och uppdatering av detta styrdokument.